

SZOMBATHELY, SZILY JÁNOS UTCA 3-5.

ÉPÜLETTÖRTÉNET ÉS ÉRTÉKLELTÁR

Készítette:

Tölgyesi Ernőné
É-1-18-0064
építészmérnök

2017.

Épülettörténet

A Szombathely, Szily János utca 3. számú (6007 M) épület 1700 óta a mindenkori éneklőkanonok lakása volt. Pursarits-házként ismert épület. Barokk eredetű, majd 1782-ben Hefele Menyhért tervei szerint bővítették. 1820-ban klasszicista stílusban átépítik. Utcasorban szabadonálló, téglalap alaprajzú, az utcával párhuzamos nyeregtetős, kontyolt tetővel fedett egyemeletes épület. A kétoldalt csatlakozó nyaktagok földszintesek, félnyeregtetővel fedettek. 1945-ben az épület déli oldalát bombatámadás pusztította el, 1955-1960 között újjáépítik lakóházként.

Homlokzata a klasszicista stílusjegyeket viseli: középtengelyében a szegmentív záródású kapu, amelyet két falpillér keretez. Jobbra-balra szimmetrikusan három-három ablaktengelyes a főépület, emeleten kapu középtengelyében lévő ablakkal. A főépülethez csatlakozik mindkét oldalon egy-egy alacsonyabbra épített nyaktag, földszinten középtengelyben lévő, földszintiekkel megegyező ablakkal, emeleti szinten fix zsaluval kialakított tetőtéri vakablakkal.

A teljes földszinten egyenes záródásúak az ablakok, felettük lunetta mezőkkel. Közöttük sávós díszítésű pillérek láthatók, párkánytagozattal zárva az ablakok magasságának vonalában.

Az egyenes záródású, keretezett ablakok végigfutó könyöklőpárkányra, széles választópárkányra támaszkodnak rá. Az épülethez a nyugati oldalon kosáríves, keretes kocsibehajtó csatlakozik a Szily 1. számú ingatlanról biztosítva a két ingatlan közterületi csatlakozását. A többi homlokzat teljesen dísztelen.

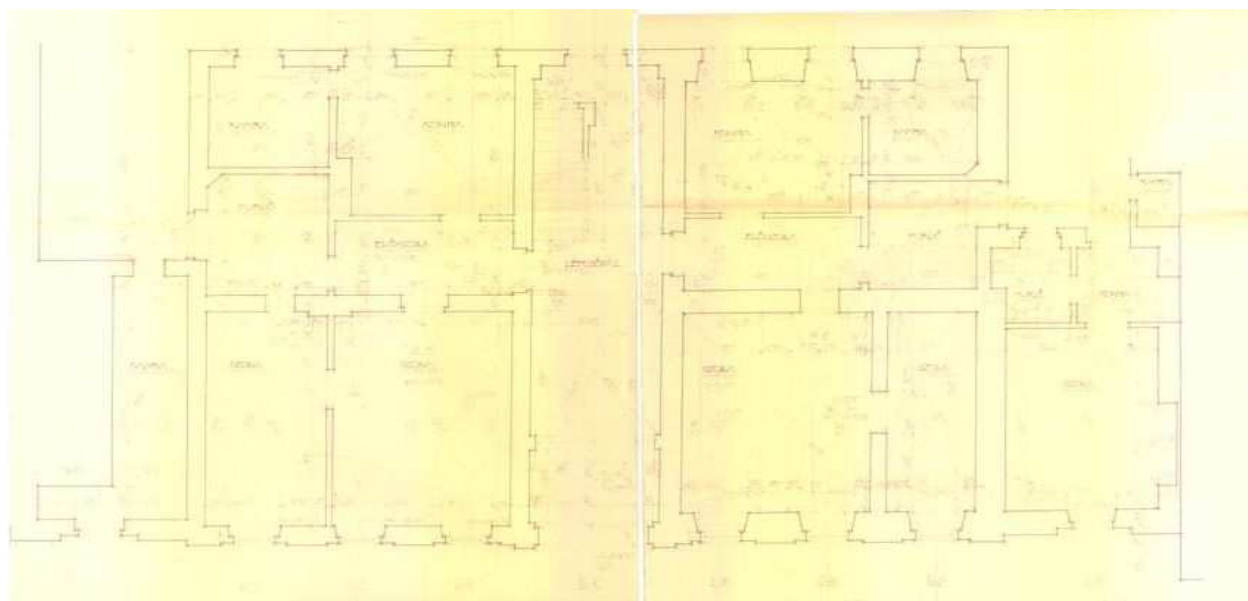
Az épület jelenlegi szerkezeti kialakítását 1960-as években történt felújítás során nyerte el.

Ekkorra készültek el a bombasérült szerkezeti falpótlások, a lépcsőháztól délre eső épületrész mindhárom szintjén egy. vb. gerendás+ béléselemes födémekkel.

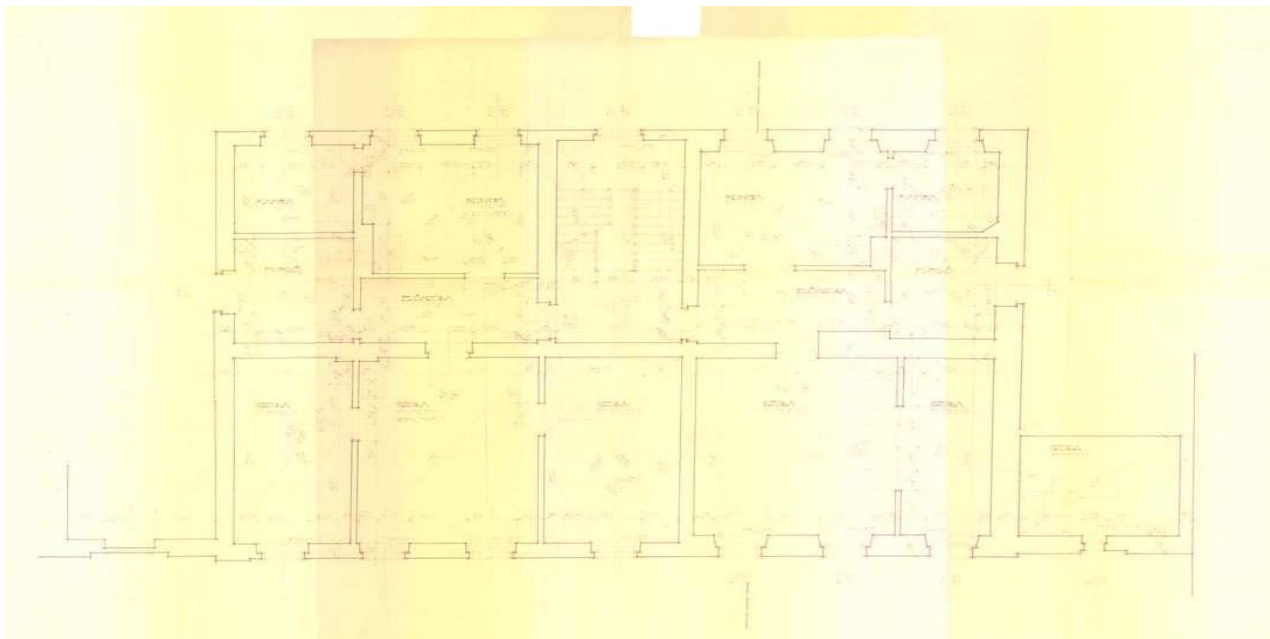
Ekkor került beépítésre a déli nyaktagba egy transzformátor, mely még mindig működik, bár korszerűtlen. Üzemeltetése a Szily u. 1. számú belső udvaráról történik.

Az északi szárny eredeti állapotban megmaradt.

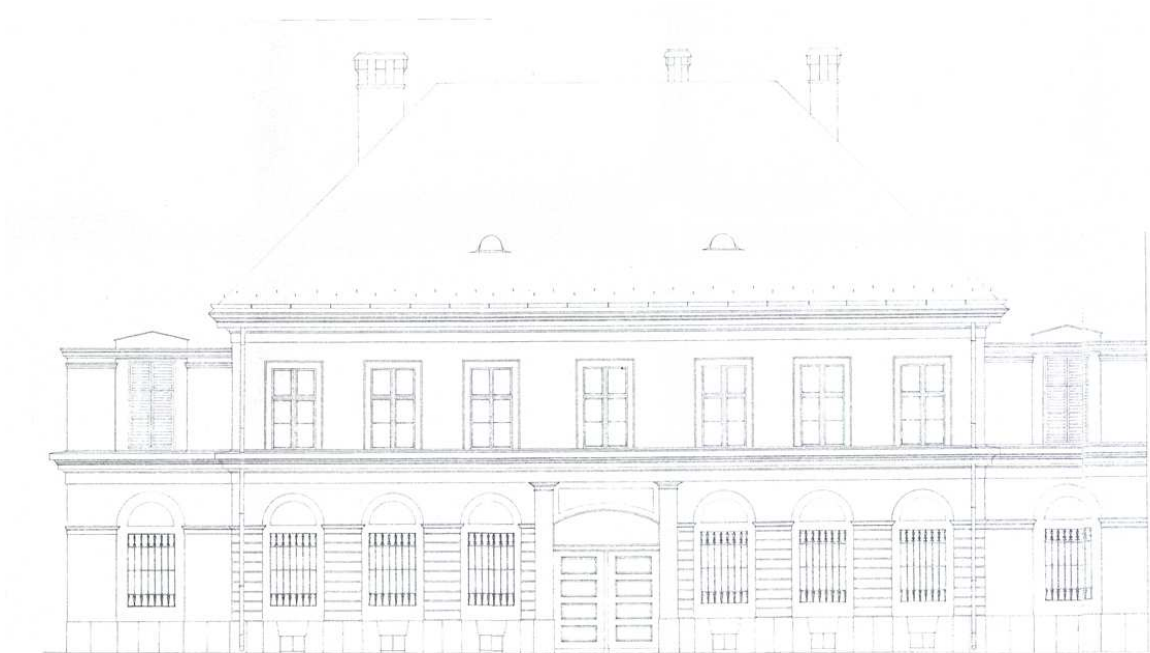
Pince és földszint feletti födémek téglaboltozatosak, csehsüveg, illetve fiókos dongaboltozatok. A zárófödém maradék része csapos gerenda fafödémek maradt.

Földszint i alaprajz állapottrögzítése 1961.

Emeleti alaprajz állapottrögzítése 1961.

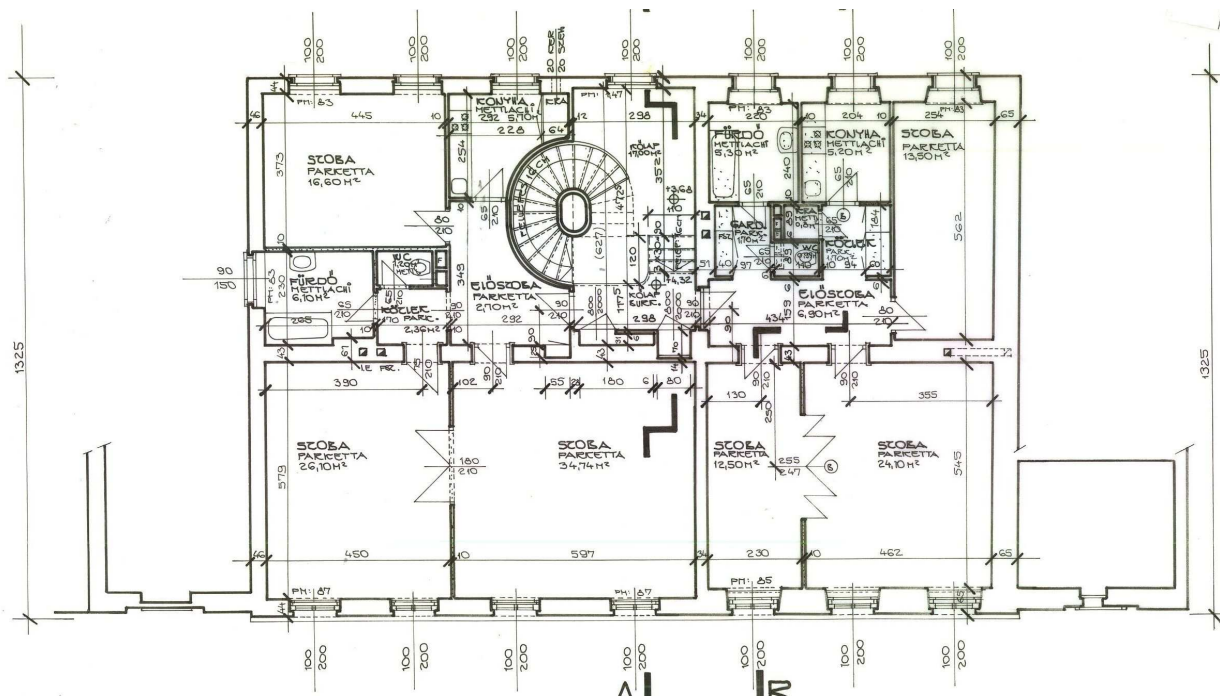
Utcai főhomlokzat

Az épület teljes felújítása a VÁTI tervei alapján, műemléki felügyelet mellett 1980-ban fejeződött be, földszinten 3 db lakás- 2 szobás 80,0 m²-es, 2+1/2 szobás 69,0 m²-es és 1 szobás 33 m²-es - az emeleten 2 db komfortos – 3 szobás 101 m² és 3 szobás 76,0 m²-es- lakás kialakításával.

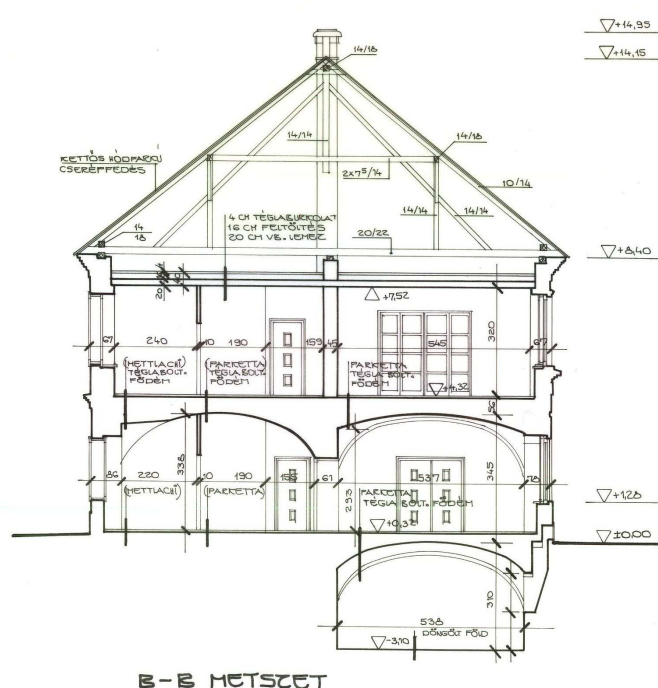
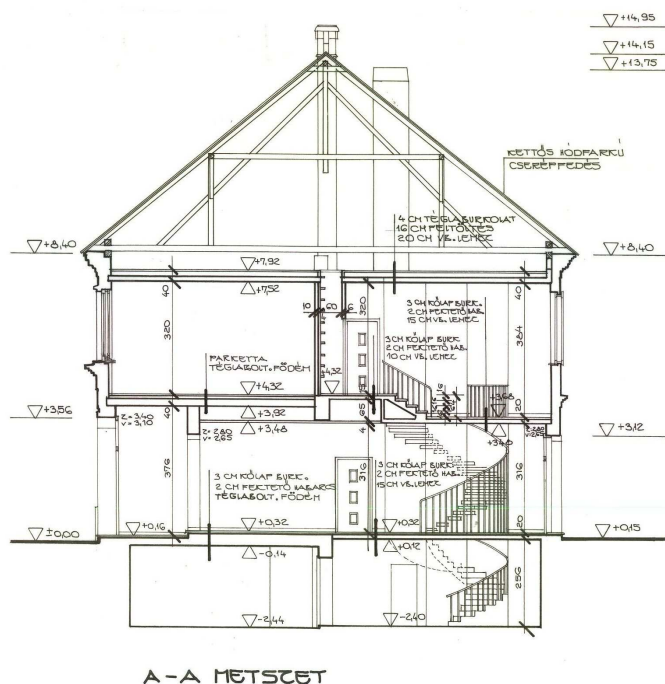
A VASITERV 1-6677/1978. készített statikai szakvéleménye alapján a csapos fagerendás zárófödém szakaszokat is lecserélték monolit szerkezetű födémre. Új kötőgerendás fedélszék készült, a középfőfal vonalában falazott pillércsonkokkal gyámolítottan.

[illegible]

1978-ban kialakított földszinti alaprajz

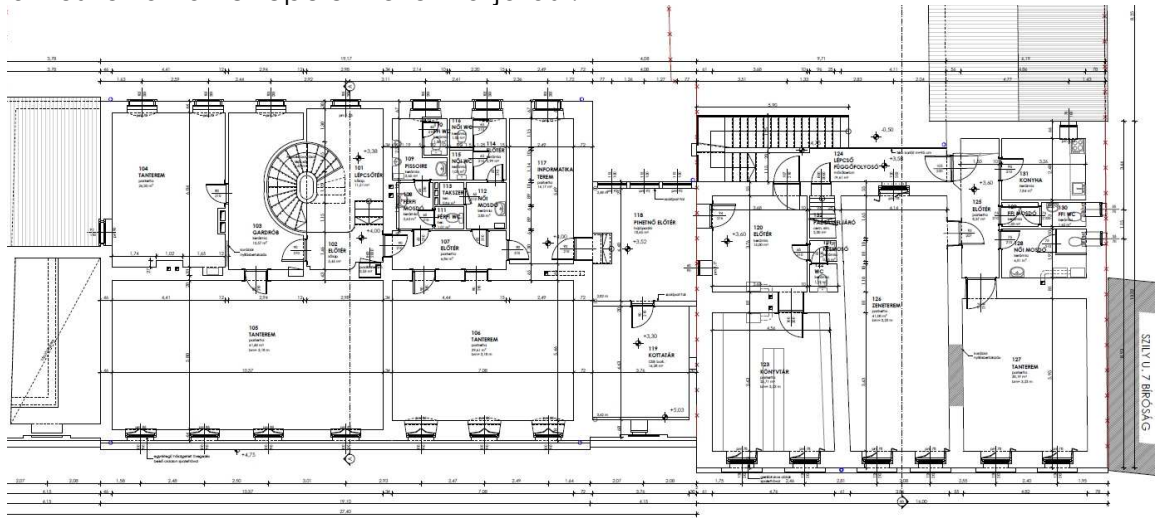
1978-ban kialakított emeleti alaprajz

Metszetek 1978.

Hittudományi Főiskola kialakítására 2000-ben került sor, a 35.398/2000 számú építési engedély alapján. A lakóház földszinti 2- 3. számú, és az emelet 4-5. számú lakásából oktatási helyiségeket (könyvtárat, titkárságot, igazgatói szobát, tanári szobát, teakonyhát, tárolót, mosdót, wc-t, valamint két tantermet, csoportszobát, meditációs szobát, ffi- és női wc-t) alakítottak ki.

A Szily 5. számú épület emeleti két lakása is főiskolai funkciókat kapott. Az északi nyaktag udvari, emeleti szintjének beépítésével a nyitott függőfolyosón keresztül biztosították a két épület közötti átjárást.

2000-ben kialakított emeleti alaprajz – a két épület összekapcsolása

Ekkor készült el az épület homlokzati felújítása is, tetőszerkezeti és héjazati javításokkal, részleges nyílászáró javítással, ill. cserével.

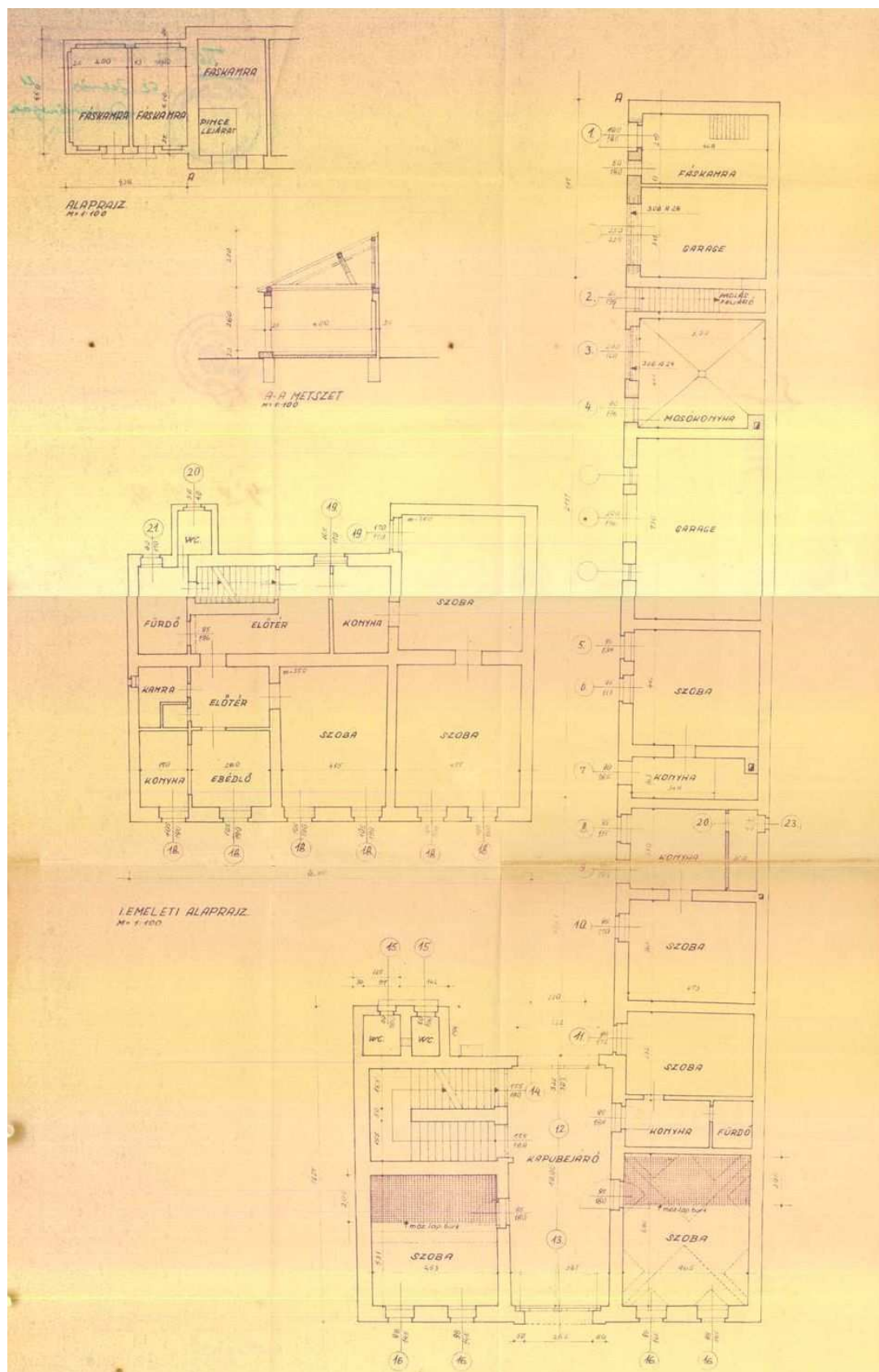
A Szily János utca 5. (6008M) lakóépület az ún. kanonokház, melynek emeletét 1782-ben Csődy Pál őrkanonok építtette Hefele Menyhért tervei alapján. 1820 körül klasszicista stílusban átalakították. A zárt sorban épült egyemeletes épület lépcsősen kilépő beépítésű.

Középtengelyében látható falpillérek által közrefogott szegmentíves kapuja. Földszintjén négy egyenes szemöldökű és könyöklőjű szalagkeretes, míg emeletén hat homorú íves szemöldökpárkányú és sima kötényű ablaka van. Udvari homlokzata dísztelen.

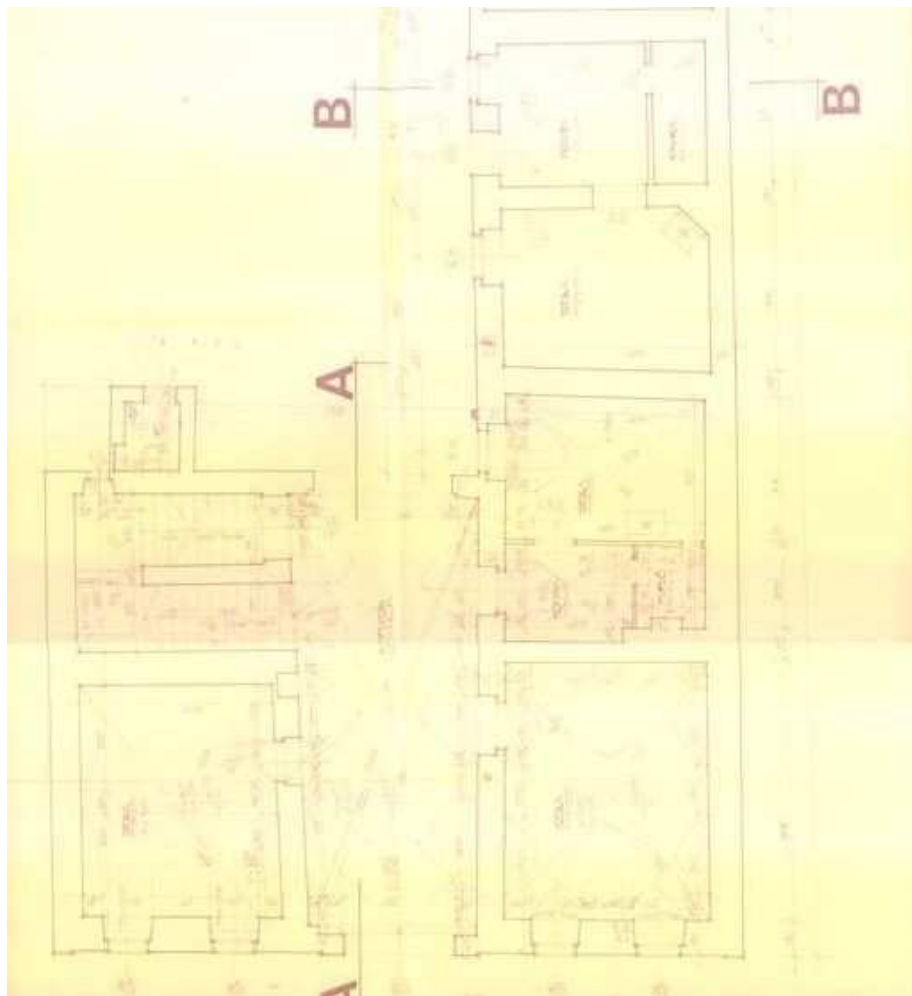
Az 1900-as évek elejére datálható az északi udvari telekhatárra épített egytraktusos, épületsáv.

VÁTI tervei alapján került sor 1960-ban egy részleges felújítása.

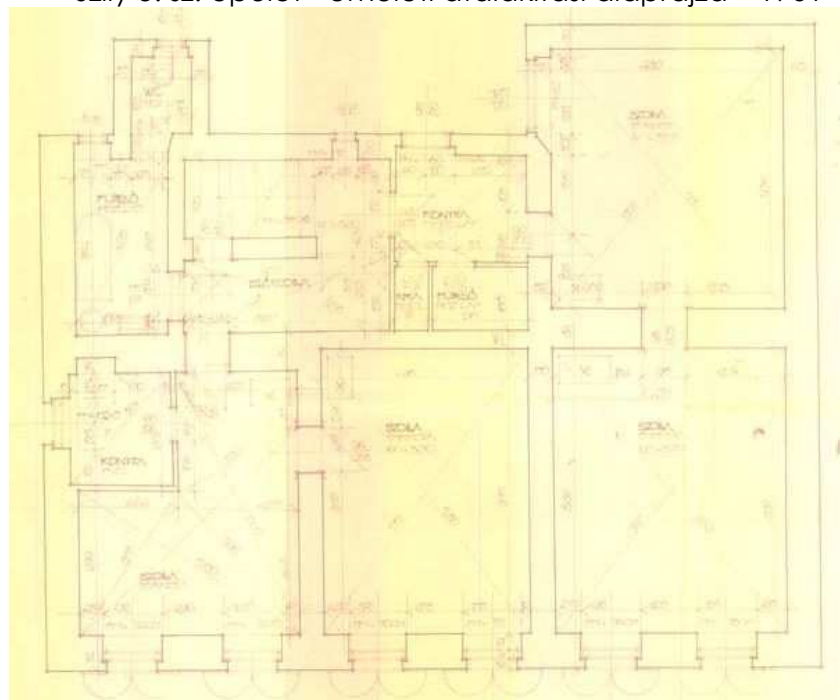

Szily 5. sz. épület állapottrögzítési alaprajzai - 1960

Szily 5. sz. épület - földszint átalakítási alaprajza – 1961

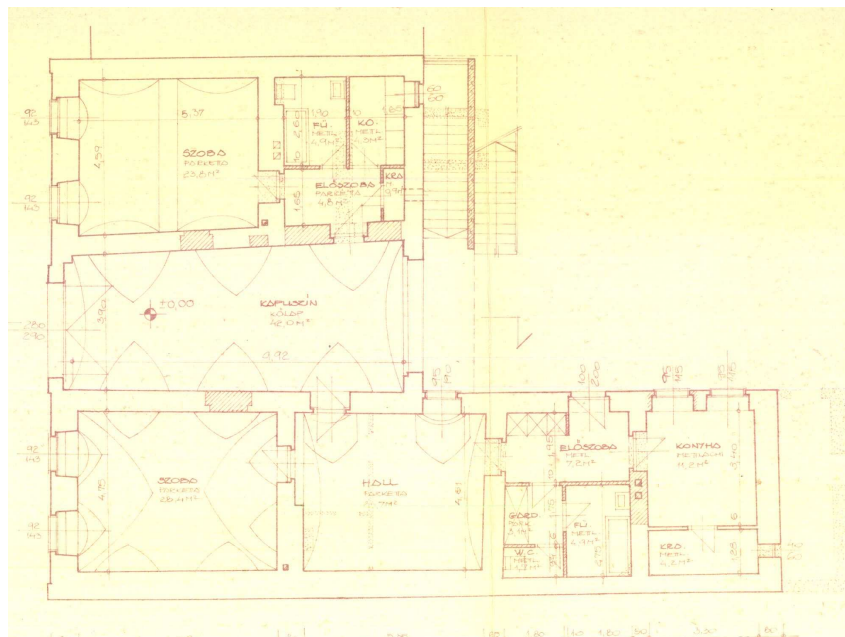
Szily 5. sz. épület - emeleti átalakítási alaprajza – 1961

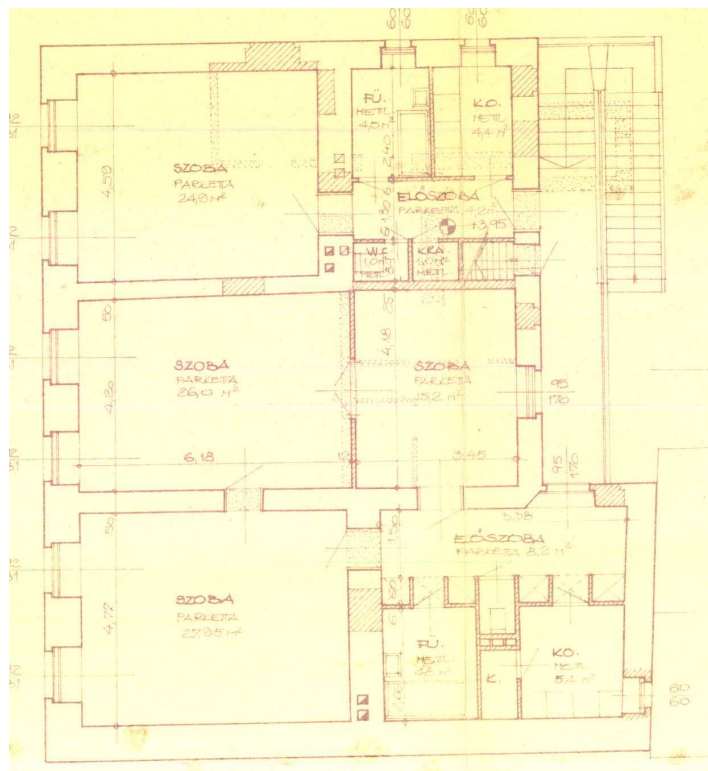
Az épület teljes felújítása a VASITERV tervei alapján, műemléki felügyelet mellett 1980-ban fejeződött be, földszinten és az emeleten 2-2 db komfortos lakás kialakításával.

Az udvari északi telekhatárán lévő földszintes épületrészeket és udvari melléképületeket elbontották. Indok részben avultságuk, korszerűtlenségük, részben mert az ingatlan nagy része a városrendezési tervek szerint a római-kori leleteket bemutató régészeti területhez csatolandó volt. Az alapfalakat nem bontották el, a szárny végén lévő kisméretű pince is csak tömedékelésre került.

Az épület déli traktusában lévő lépcsőházat elbontották, az új vasbeton kétkarú szabadlépcső épült meg az udvari homlokzat elé, az emeleti szintet kiszolgáló függőfolyosóval.

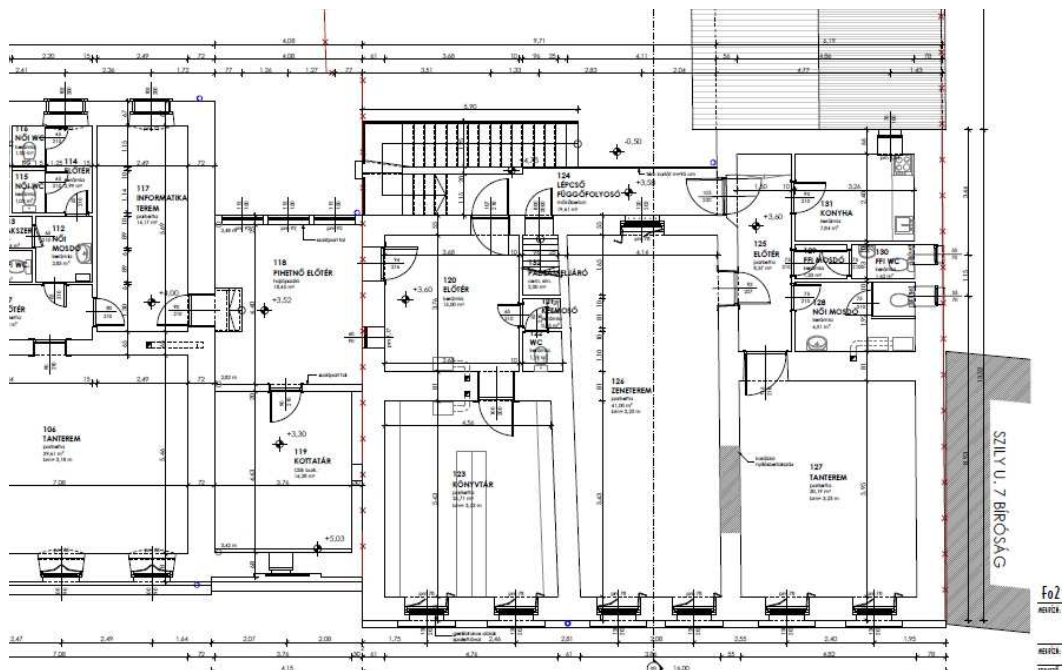
Szily 5. sz. épület -
földszint átalakítási
alaprajza -1978

Szily 5. sz. épület –
emelet átalakítási alaprajza
1978

Az állami tulajdonban lévő lakások fokozatosan visszakérültek egyházi tulajdonba, így alakult ki földszinten először az Egyházmegyei Építésvezetőség és Jogi iroda, a jelenlegi Martinus Projekt és Jogi Iroda. Hittudományi Főiskola kialakítására 2000-ben került sor, az emeleti két lakás területének oktatási célú bevonásával.

Emelet állapottrögzítési alaprajza – 2000

Az 1979-es tervező műleírás szerint az épület még nem volt műemléki besorolásban, de a feltárt és látható értékei, valamint a városmagban való elhelyezkedése miatt a felújítások a védett épületekkel azonos gondossággal készültek.

C. Harrach Erzsébet-Kiss Gyula Vasi Műemlékek könyve 1983-ban az épületet már műemlék-jellegű besorolással említi.

Szily utca 3-5. keleti homlokzata – 2000